

Czwartek, 17 września 2020 r.

P9_TA(2020)0224

Wywóz broni: wdrażanie wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 września 2020 r. w sprawie wywozu broni: wdrażanie wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB (2020/2003(INI))**

(2021/C 385/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając zasady zawarte w art. 346 ust. 1 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sprawie produkcji broni lub handlu bronią, w art. 42 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w sprawie określania „europejskiej polityki w zakresie zdolności i uzbrojenia” oraz w art. 21 TUE, w szczególności wspieranie demokracji i państwa prawnego oraz utrzymanie pokoju, zapobieganie konfliktom i umacnianie bezpieczeństwa międzynarodowego,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2019/1560 z dnia 16 września 2019 r. zmieniającą wspólne stanowisko 2008/944/WPZiB określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego ⁽¹⁾ i konkluzje Rady z dnia 16 września 2019 r. o przeglądzie wspólnego stanowiska,
- uwzględniając 20. sprawozdanie roczne przygotowane zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska ⁽²⁾,
- uwzględniając 21. sprawozdanie roczne przygotowane zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska ⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2018/101 z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie propagowania skutecznych kontroli wywozu broni ⁽⁴⁾ i decyzję Rady (WPZiB) 2017/915 z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie działań informacyjnych Unii wspierających wdrożenie Traktatu o handlu bronią ⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2019/2191 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie wsparcia globalnego mechanizmu raportowania w zakresie nielegalnej broni konwencjonalnej i amunicji do tych rodzajów broni w celu zmniejszenia ryzyka ich przenikania i nielegalnego transferu („iTrace IV”) ⁽⁶⁾,
- uwzględniając uaktualniony wspólny wykaz uzbrojenia Unii Europejskiej przyjęty przez Radę w dniu 17 lutego 2020 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając przewodnik do wspólnego stanowiska,
- uwzględniając Porozumienie z Wassenaar z dnia 12 maja 1996 r. w sprawie kontroli eksportu broni konwencjonalnej oraz towarów i technologii podwójnego zastosowania, wraz z zaktualizowanymi w grudniu 2019 r. wykazami tych towarów i technologii oraz amunicji,
- uwzględniając Traktat o handlu bronią przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 2 kwietnia 2013 r. ⁽⁸⁾, który wszedł w życie w dniu 24 grudnia 2014 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. L 239 z 17.9.2019, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. C 453 z 14.12.2018, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 437 z 30.12.2019, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 17 z 23.1.2018, s. 40.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 139 z 30.5.2017, s. 38.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 330 z 20.12.2019, s. 53.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 85 z 13.3.2020, s. 1.

⁽⁸⁾ Traktat o handlu bronią, ONZ, 13-27217.

Czwartek, 17 września 2020 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie⁽⁹⁾ oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającą dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania⁽¹¹⁾, zmienione rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/1969 z dnia 12 września 2016 r.⁽¹²⁾, oraz wykaz produktów i technologii podwójnego zastosowania zawarty w załączniku I do tego rozporządzenia (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie produktów podwójnego zastosowania”),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1092 z dnia 18 lipca 2018 r. ustanawiające Europejski program rozwoju przemysłu obronnego mający na celu wspieranie konkurencyjności i zdolności innowacyjnych przemysłu obronnego Unii⁽¹³⁾,
- uwzględniając wniosek Komisji w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 czerwca 2018 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Obronny (COM(2018)0476),
- uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, przy wsparciu Komisji, skierowany do Rady i dotyczący decyzji Rady ustanawiającej Europejski Instrument na rzecz Pokoju (HR(2018)94),
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ, zwłaszcza cel 16 dotyczący promowania pokojowych i inkluzywnych społeczeństw sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ 2216 (2015) w sprawie embarga na broń wobec Jemenu oraz sprawozdanie A/HRC/39/43 Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR) dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka w Jemenie, w tym naruszeń i nadużyć od września 2014 r.,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2020/472 z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie operacji wojskowej Unii Europejskiej na Morzu Śródziemnym (EUNAVFOR MED IRINI)⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ 2473 (2019) przyjętą w dniu 10 czerwca 2019 r., w której ponowiono środki mające na celu zastosowanie wobec Libii embarga na broń, oraz oświadczenie misji ONZ ds. wspierania Libii (UNSMIL) z dnia 25 stycznia 2020 r. w sprawie ciągłych naruszeń embarga na broń wobec Libii,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ 1970 (2011) w sprawie wprowadzenia embarga na broń w Libii oraz wszystkie kolejne rezolucje Rady Bezpieczeństwa, a także jej rezolucje 2292 (2016), 2357 (2017), 2420 (2018) i 2473 (2019) w sprawie rygorystycznego wdrażania embarga na broń,
- uwzględniając publikację ONZ z 2018 r. zatytułowaną „Securing our Common Future: An Agenda for Disarmament” [Zabezpieczyć naszą wspólną przyszłość: plan działania na rzecz rozbrojenia],

⁽⁹⁾ Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 134 z 29.5.2009, s. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. L 307 z 15.11.2016, s. 1.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 200 z 7.8.2018, s. 30.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 101 z 1.4.2020, s. 4.

Czwartek, 17 września 2020 r.

- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/125 z dnia 16 stycznia 2019 r. w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania ⁽¹⁵⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 16 października 2019 r. w sprawie Turcji, w których zatwierdzono konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 14 października 2019 r. w sprawie nielegalnych działań Turcji w północnej Syrii i wschodniej części Morza Śródziemnego,
 - uwzględniając cel zrównoważonego rozwoju ONZ nr 16 dotyczący promowania pokojowych i inkluzywnych społeczeństw sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi ⁽¹⁶⁾,
 - uwzględniając sprawozdanie Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka dla Rady Praw Człowieka dotyczące wpływu transferu broni na korzystanie z praw człowieka ⁽¹⁷⁾,
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie wywozu broni i wdrażania wspólnego stanowiska, w szczególności rezolucje z dnia 14 listopada 2018 r. ⁽¹⁸⁾, 13 września 2017 r. ⁽¹⁹⁾ i 17 grudnia 2015 r. ⁽²⁰⁾,
 - uwzględniając swoje zalecenie z dnia 28 marca 2019 r. dla Rady i Wiceprzewodniczącego Komisji / Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa w sprawie wniosku Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, przy wsparciu Komisji, skierowanego do Rady i dotyczącego decyzji Rady ustanawiającej Europejski Instrument na rzecz Pokoju ⁽²¹⁾,
 - uwzględniając swoje rezolucje w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie z dnia 25 lutego 2016 r. ⁽²²⁾, 15 czerwca 2017 r. ⁽²³⁾ i 30 listopada 2017 r. ⁽²⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stosowania uzbrojonych dronów ⁽²⁵⁾,
 - uwzględniając warsztaty pt. „The implementation of the EU arms export control system” [„Wdrożenie unijnego systemu kontroli wywozu broni”], które odbyły się na posiedzeniu Podkomisji Bezpieczeństwa i Obrony w dniu 12 kwietnia 2017 r.,
 - uwzględniając badanie pt. „Recommendations for a transparent and detailed reporting system on arms exports within the EU and to third countries” [„Zalecenia dotyczące systemu przejrzystego i szczegółowego raportowania w zakresie wywozu broni w UE i do państw trzecich”] zamówione przez Podkomisję Bezpieczeństwa i Obrony,
 - uwzględniając Traktat między Republiką Federalną Niemiec i Republiką Francuską w sprawie współpracy i integracji franko-germańskiej z dnia 22 stycznia 2019 r. (traktat z Akwizgranu),
 - uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych UE z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie Egiptu,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0137/2020),
- A. mając na uwadze, że ostatnie dane SIPRI ⁽²⁶⁾ pokazują, iż wywóz broni z UE-28 stanowił w latach 2015–2019 około 26 % ogólnoświatowej wartości wywozu broni, co czyni UE-28 drugim co do wielkości dostawcą broni na świecie, po Stanach Zjednoczonych (36 %), a przed Rosją (21 %); mając na uwadze, że zgodnie z art. 346 TFUE produkcja broni lub handel bronią stanowią kompetencję państw członkowskich;

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 30 z 31.1.2019, s. 1.

⁽¹⁶⁾ <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg16>

⁽¹⁷⁾ A/HRC/35/8.

⁽¹⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0451.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 63.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 399 z 24.11.2017, s. 178.

⁽²¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0330.

⁽²²⁾ Dz.U. C 35 z 31.1.2018, s. 142.

⁽²³⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 146.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 104.

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 110.

⁽²⁶⁾ Sztokholmski Międzynarodowy Instytut Badań nad Pokojem (SIPRI), nota informacyjna z marca 2020 r. pt. „Trends in international arms transfers, 2019” [„Trendy w międzynarodowym transferze broni, 2019 r.”].

Czwartek, 17 września 2020 r.

- B. mając na uwadze, że ostatnie dane SIPRI pokazują, iż UE-28 jest drugim pod względem wielkości eksporterem broni zarówno do Arabii Saudyjskiej, jak i Zjednoczonych Emiratów Arabskich; mając na uwadze, że według działającej przy ONZ grupy wybitnych ekspertów międzynarodowych i regionalnych strony konfliktu zbrojnego w Jemenie dopuściły się i nadal dopuszczają się naruszeń i przestępstw naruszających prawo międzynarodowe;
- C. mając na uwadze, że wywóz uzbrojenia, broni i sprzętu zwiększa zdolności przemysłu obronnego do skutecznego badania i rozwoju technologii obronnych, zapewniając tym samym państwom członkowskim UE zdolność do obrony ich terytorium i ochrony obywateli;
- D. mając na uwadze, że na świecie nabiera tempa nowy wyścig zbrojeń, a główne potęgi militarne nie polegają już na kontroli zbrojeń i rozbrojeniu w celu ograniczania napięć międzynarodowych i poprawy globalnego środowiska bezpieczeństwa;
- E. mając na uwadze, że wspólne stanowisko Rady z dnia 8 grudnia 2008 r. jest zasadniczym instrumentem wzmacniania współpracy i zwiększenia koordynacji polityki eksportowej państw członkowskich;
- F. mając na uwadze, że państwa członkowskie dostrzegają szczególną odpowiedzialność, która może wynikać z wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego do państw trzecich oraz ich wpływu na istniejące napięcia i konflikty lub ich pogłębiania;
- G. mając na uwadze, że globalny kryzys wywołany pandemią COVID-19 może mieć istotne reperkusje geostrategiczne i dodatkowo uwidacznia potrzebę zbudowania prawdziwej strategicznej autonomii europejskiej;
- H. mając na uwadze, że Rada do Spraw Zagranicznych UE stwierdziła w konkluzjach z dnia 21 sierpnia 2013 r., iż „[p]aństwa członkowskie uzgodniły, że zawieszono zostaną zezwolenia na wywóz do Egiptu wszelkiego sprzętu, który mógłby zostać użyty do represji wewnętrznych, ponowne ocenie poddane zostaną zezwolenia na wywóz sprzętu, którego dotyczy wspólne stanowisko 2008/944/WPZiB, oraz przeprowadzony zostanie przegląd pomocy udzielanej Egiptowi przez państwa członkowskie w zakresie bezpieczeństwa”; mając na uwadze, że przedsiębiorstwa z siedzibami w niektórych państwach członkowskich UE nadal wywożą do Egiptu technologię służącą inwigilacji i inny sprzęt służący do ochrony, tym samym ułatwiając hakowanie i instalowanie złośliwego oprogramowania, a także innego rodzaju ataki, zarówno fizyczne, jak i w internecie, na obrońców praw człowieka i działaczy społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że działalność ta doprowadziła do stłumienia wolności wypowiedzi w internecie;
- I. mając na uwadze, że w coraz bardziej niestabilnym i wielobiegunowym świecie, w którym rosną w siłę ruchy nacjonalistyczne, ksenofobiczne i antydemokratyczne, niezmiernie ważne jest, by Unia Europejska stała się wpływowym graczem na arenie światowej oraz utrzymała swoją wiodącą rolę globalnej „miękkiej siły” zobowiązanej do rozbrajania zarówno broni konwencjonalnej, jak i jądrowej, inwestującej w zapobieganie konfliktom, zarządzanie kryzysowe i mediację przed zwróceniem się ku opcjom wojskowym;
- J. mając na uwadze, że wywóz broni ma zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia europejskiej obronnej bazy technologicznej i przemysłowej oraz że przemysł obronny zajmuje się przede wszystkim zapewnieniem obrony i bezpieczeństwa państw członkowskich Unii, przyczyniając się jednocześnie do realizacji WPZiB;
- K. mając na uwadze, że rozbieżności w podejściu państw członkowskich do wywozu broni czasami osłabiają zdolność UE do osiągnięcia celów polityki zagranicznej, a także podważają jej wiarygodność jako podmiotu mówiącego jednym głosem na arenie międzynarodowej;
- L. mając na uwadze, że zarówno globalne, jak i regionalne środowisko bezpieczeństwa uległo drastycznej zmianie, w szczególności w odniesieniu do południowego i wschodniego sąsiedztwa Unii;
- M. mając na uwadze, że takie środki w zakresie przejrzystości wojskowej jak sprawozdania w sprawie wywozu broni przyczyniają się do budowy transgranicznego zaufania;

20. i 21. sprawozdanie roczne UE w sprawie wywozu broni

1. podkreśla, że utrzymanie przemysłu obronnego stanowi część mechanizmu samoobrony Unii oraz jest komponentem jej strategicznej autonomii; zauważa, że będzie to możliwe tylko wówczas, gdy państwa członkowskie będą priorytetowo traktować produkty europejskie w swoich programach dotyczących sprzętu; podkreśla, że rentowny rynek europejski ograniczyłby zależność od wywozu broni do państw trzecich;

Czwartek, 17 września 2020 r.

2. przypomina, że wspólne stanowisko przewiduje procedurę przejrzystości, której wyrazem jest publikacja rocznych sprawozdań UE na temat wywozu broni; pomimo opóźnienia z zadowoleniem przyjmuje publikację 20. i 21. sprawozdania zgodnie z art. 8 ust. 2 wspólnego stanowiska Rady 2008/944/WPZiB, opracowanego przez Grupę Roboczą Rady ds. Wywozu Broni Konwencjonalnej (COARM) i opublikowanego w Dzienniku Urzędowym; uważa, że opublikowanie obydwu sprawozdań stanowi krok naprzód w kierunku wspólnego stanowiska UE w kwestii wywozu broni, w kontekście międzynarodowym wiążącym się z coraz większymi wyzwaniami, charakteryzującym się rosnącymi wolumenami wywozu i coraz niższymi poziomami przejrzystości; uważa, że obydwa sprawozdania są cennym uzupełnieniem sprawozdań ONZ w sprawie globalnej i regionalnej przejrzystości wywozu broni;
3. odnotowuje wysiłki państw członkowskich na rzecz przestrzegania art. 346 ust. 1 lit. b) TFUE dotyczącego produkcji broni lub handlu bronią;
4. zauważa, że 19 państw członkowskich przekazało pełne informacje do 20. sprawozdania rocznego, a 19 – do 21. sprawozdania rocznego; wzywa wszystkie państwa członkowskie do pełnego wywiązywania się z podjętych zobowiązań, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem w czasach malejącej globalnej przejrzystości w handlu bronią, ze szczególnym wskazaniem kilku głównych krajów eksportujących broń; podkreśla, że przekazanie pełnych informacji oznacza poinformowanie o łącznej liczbie i wartości udzielonych zezwoleń oraz wartości faktycznego wywozu w podziale na kraj przeznaczenia i kategorię w wykazie uzbrojenia; zauważa, że w odniesieniu do 20. rocznego sprawozdania 27 państw członkowskich, z wyjątkiem Grecji, przekazało co najmniej częściowe informacje, a w odniesieniu do 21. rocznego sprawozdania wszystkie 28 państw członkowskich przekazało dane, przy czym około jedna trzecia przekazała dane niekompletne; z zadowoleniem przyjmuje jednak dodatkowe informacje przekazane przez rządy za pośrednictwem sprawozdań krajowych; ponawia swój wniosek, by wszystkie państwa członkowskie, które nie przekazały pełnych informacji, dostarczyły dodatkowe informacje na temat dokonanego wywozu na potrzeby następnego sprawozdania rocznego;
5. jest zaniepokojony, że państwa członkowskie wykorzystują bardzo różne informacje, aby generować dane na temat wartości zezwoleń, co komplikuje możliwość skutecznego wykorzystania spójnych i porównywalnych danych; podkreśla znaczenie informowania o faktycznym wywozie broni, w tym jego całkowitej wartości i ilości, na podstawie globalnych i ogólnych licencji w podziale na kategorie w wykazie uzbrojenia i kraj przeznaczenia;
6. apeluje do państw członkowskich o wzmocnienie koordynacji oraz zdefiniowanie wspólnych najlepszych praktyk gromadzenia i przetwarzania informacji i danych, aby przygotowywać bardziej zharmonizowane sprawozdania roczne i tym samym poprawić ich przejrzystość i przydatność;
7. zauważa, że zgodnie z dwoma ostatnimi sprawozdaniami rocznymi kraje Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej – regionu, w którym panuje szereg konfliktów zbrojnych, pozostają głównym regionem docelowym wywozu; odnotowuje, że regiony te borykają się z istotnymi i ciągłymi wyzwaniami w obszarze bezpieczeństwa oraz że każdy wywóz należy oceniać indywidualnie w kontekście ośmiu kryteriów wspólnego stanowiska;
8. popiera zobowiązanie Rady do wzmocnienia kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego; odnotowuje gotowość państw członkowskich do zacieśnienia współpracy i promowania koordynacji działań w tym obszarze w ramach WPZiB; z zadowoleniem przyjmuje te wysiłki, ponieważ są zgodne z ogólnymi celami wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) ustanowionymi w art. 21 TUE oraz priorytetami regionalnymi określonymi w globalnej strategii UE (2016 r.); w związku z tym apeluje do państw członkowskich o opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie w mocy wspólnych norm zarządzania transferem technologii wojskowych i sprzętu wojskowego;
9. przypomina, że zgodnie z celami WPZiB UE wprowadziła szereg embarg na broń, włącznie ze wszystkimi embargami ONZ, wobec takich państw jak Białoruś, Chiny, Federacja Rosyjska, Iran, Jemen, Korea Północna, Libia, Mjanma/Birma, Republika Środkowoafrykańska, Somalia, Sudan, Sudan Południowy, Syria, Wenezuela i Zimbabwe; zauważa, że chociaż embarga te mogą pozbawić dany kraj zasobów wojskowych, w niektórych przypadkach przyczyniają się do pokoju i stabilności w regionie; zauważa, że dzięki nim UE nie przyczynia się do kryzysów humanitarnych, naruszeń praw człowieka ani aktów okrucieństwa; wzywa UE, aby pomogła zwiększyć zdolności państw członkowskich do wdrożenia solidnych procedur monitorowania przestrzegania przez wszystkie państwa członkowskie embarg na broń oraz by upubliczniła odpowiednie ustalenia ⁽²⁷⁾;

(27) <https://www.sanctionsmap.eu/#/main?checked=>

Czwartek, 17 września 2020 r.

10. przypomina o swojej rezolucji z dnia 4 października 2018 r. w sprawie sytuacji w Jemenie; w tym kontekście wzywa wszystkie państwa członkowskie UE do powstrzymania się od sprzedaży broni i wszelkiego sprzętu wojskowego Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonym Emiratom Arabskim oraz jakimkolwiek członkom koalicji międzynarodowej, a także jemeńskiemu rządowi i innym stronom konfliktu;

11. z zadowoleniem przyjmuje decyzje rządów Belgii, Danii, Finlandii, Grecji, Niderlandów, Niemiec i Włoch dotyczące przyjęcia ograniczeń w wywozie broni do państw należących do koalicji pod przywództwem Arabii Saudyjskiej i zaangażowanych w wojnę w Jemenie; zauważa, że zgodnie z doniesieniami organizacji pozarządowych w niektórych przypadkach broń eksportowana do tych krajów była wykorzystywana w Jemenie, gdzie 22 mln ludzi potrzebuje pomocy humanitarnej i ochrony; przypomina, że taki wywóz wyraźnie narusza wspólne stanowisko; odnotowuje ponowne przedłużenie moratorium na wywóz broni do Arabii Saudyjskiej przez Niemcy do końca 2020 r., a także decyzje kilku państw członkowskich w sprawie egzekwowania pełnych ograniczeń; przypomina, że w okresie od 25 lutego 2016 r. do 14 lutego 2019 r. Parlament co najmniej dziesięciokrotnie apelował w drodze rezolucji przyjętych na posiedzeniach plenarnych do wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel o wszczęcie procesu prowadzącego do nałożenia embarga na broń wobec Arabii Saudyjskiej, w tym w 2018 r. wobec innych członków koalicji pod przywództwem Arabii Saudyjskiej w Jemenie; ponawia ten apel;

12. apeluje do państw członkowskich, aby wzięły przykład z Niemiec, Finlandii i Danii, które po zabójstwie Dżamala Chaszukdziego przyjęły ograniczenia w wywozie broni do Arabii Saudyjskiej;

13. ponawia apel do państw członkowskich o podjęcie działań następczych w związku z konkluzjami Rady z dnia 21 sierpnia 2013 r. w sprawie Egiptu, gdzie zapowiedziano zawieszenie zezwoleń na wywóz wszelkiego sprzętu, który mógłby zostać wykorzystany do represji wewnętrznych, zgodnie ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB, oraz potępia utrzymujące się nieprzebranie tych zobowiązań przez państwa członkowskie; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do wstrzymania wywozu do Egiptu broni, technologii inwigilacji i innych środków bezpieczeństwa, które mogą ułatwiać ataki na obrońców praw człowieka i działaczy społeczeństwa obywatelskiego, w tym na media społecznościowe, a także wszelkie inne represje wewnętrzne; wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela do informowania o aktualnym stanie współpracy wojskowej i współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa między państwami członkowskimi a Egiptem; apeluje do UE o pełne wdrożenie kontroli wywozu towarów do Egiptu, zwłaszcza takich, których można użyć do represji, torturowania lub wykonywania kary śmierci;

14. ponawia swoje niedawne apele o zaprzestanie wywozów technologii inwigilacji i innych urządzeń, które mogą ułatwiać represje wewnętrzne, do kilku państw, w tym Egiptu, Bahrajnu, Arabii Saudyjskiej, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Wietnamu;

15. odnotowuje, że UE organizuje misje w ramach WPBiO, w tym misję egzekwującą embarga na broń wobec Libii, w celu wzmocnienia pokoju i stabilności w regionie; wyraża głębokie ubolewanie z powodu ciągłych rażących naruszeń embarga na broń wobec Libii, nawet po podjęciu odnośnych zobowiązań przez zainteresowane państwa podczas międzynarodowej konferencji w sprawie Libii, która odbyła się w dniu 19 stycznia 2020 r. w Berlinie; apeluje do wszystkich państw członkowskich o wstrzymanie transferów broni, sprzętu i materiałów służących do inwigilacji i działań wywiadowczych do wszystkich stron zaangażowanych w konflikt libijski;

16. z zadowoleniem przyjmuje cel operacji IRINI dotyczący rygorystycznego wdrażania embarga ONZ na broń z wykorzystaniem środków powietrznych, satelitarnych i morskich przez prowadzenie kontroli statków na morzu pełnym u wybrzeży Libii, podejrzewanych o przewożenie broni lub powiązanych materiałów do i z Libii, zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ 2292 (2016), 2357 (2017), 2420 (2018) i 2473 (2019);

17. zdecydowanie potępia podpisanie dwóch protokołów ustaleń między Turcją i Libią w sprawie delimitacji stref morskich oraz wszechstronnej współpracy w zakresie bezpieczeństwa i współpracy wojskowej, które są wzajemnie powiązane i stanowią wyraźne naruszenie prawa międzynarodowego i rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie wprowadzenia embarga na broń w Libii; przypomina decyzję niektórych państw członkowskich o wstrzymaniu wydawania zezwoleń na wywóz broni do Turcji; przypomina, że państwa członkowskie zdecydowane są przestrzegać rygorystycznego stanowiska krajowego w odniesieniu do swojej polityki w zakresie wywozu broni do Turcji na podstawie przepisów wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB, w tym do ścisłego stosowania kryterium 4 dotyczącego stabilności w regionie; wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela, by dopóki Turcja będzie kontynuować obecne nielegalne, jednostronne działania we wschodniej części basenu Morza Śródziemnego, które są sprzeczne z suwerennością jakiegokolwiek państwa członkowskiego UE (a zwłaszcza Grecji i Cypru) i prawem międzynarodowym, i dopóki nie nawiąże dialogu bazującego na prawie międzynarodowym, zaproponował w Radzie inicjatywę polegającą na zaprzestaniu udzielania zezwoleń na wywóz broni do Turcji przez wszystkie państwa członkowskie UE zgodnie ze wspólnym stanowiskiem; wzywa odpowiednie fora w ramach NATO, a zwłaszcza grupę zadaniową wysokiego szczebla ds. kontroli broni konwencjonalnej, do pilnego omówienia kwestii kontroli zbrojeń we wschodniej części basenu Morza Śródziemnego;

Czwartek, 17 września 2020 r.

18. w odniesieniu do kontroli wywozu apeluje do państw członkowskich o zwrócenie większej uwagi na towary, które mogą być wykorzystywane zarówno do zastosowań cywilnych, jak i wojskowych;

19. zauważa, że nie wdrożono mechanizmów sankcji na wypadek zaangażowania się przez państwo członkowskie w wywóz, który jest wyraźnie niezgodny z kryterium ósmym;

Przegląd wspólnego stanowiska przez Radę

20. z zadowoleniem przyjmuje zamiar Rady dotyczący zwiększenia współdziałania i przejrzystości, co stanowiło główne cele jej ostatniego przeglądu wspólnego stanowiska, a także konkluzje Rady w sprawie przeglądu wspólnego stanowiska, w których stwierdzono, że „wzmocnieniu europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego powinna towarzyszyć ściślejsza współpraca i konwergencja w dziedzinie kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego”⁽²⁸⁾;

21. z zadowoleniem przyjmuje ponowione zobowiązanie państw członkowskich do stosowania prawnie wiążącego wspólnego stanowiska zmienionego decyzją Rady (WPZiB) 2019/1560 oraz podkreśla znaczenie dogłębnej oceny wniosków o zezwolenie na wywóz technologii wojskowych i sprzętu wojskowego zgodnie z kryteriami przewidzianymi w tym stanowisku; zwraca uwagę, że decyzja Rady (WPZiB) 2019/1560 i odpowiednie konkluzje z dnia 16 września 2019 r. odzwierciedlają rosnącą wśród państw członkowskich świadomość, że potrzebne jest zapewnienie większej krajowej i ogólnounijnej przejrzystości i koordynacji działań w obszarze wywozu broni oraz wzmocnienie nadzoru publicznego w tej newralgicznej dziedzinie bezpieczeństwa narodowego; podkreśla, że decyzje te mogą zapewnić krajowym organom nadzoru, parlamentom i obywatelom UE dokładniejsze informacje na temat strategicznych wyborów dokonywanych przez rządy w obszarze, który ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo obywateli oraz przestrzeganie wartości i norm przez ich kraje;

22. wyraża zaniepokojenie z powodu postępującego na świecie wyścigu zbrojeń; przypomina, że ambicją UE jest odgrywanie roli globalnego podmiotu działającego na rzecz pokoju; w związku z tym wzywa UE do odgrywania aktywnej roli w dziedzinie nierozprzestrzeniania broni i rozbrojenia na skalę światową; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas aktualizacji wspólnego stanowiska uwzględniono istotne zmiany w tym obszarze, takie jak przyjęcie Traktatu o handlu bronią, którego stronami są wszystkie państwa członkowskie; z zadowoleniem przyjmuje działania UE mające na celu wsparcie upowszechnienia Traktatu o handlu bronią, w szczególności pomoc dla państw trzecich w poprawie i wdrażaniu skutecznych systemów kontroli broni zgodnie ze wspólnym stanowiskiem; apeluje do głównych państw wywozu broni, takich jak Stany Zjednoczone, Chiny i Rosja, o podpisanie i ratyfikowanie tego traktatu;

23. popiera ponowne stwierdzenie przez Radę, że handel sprzętem wojskowym i technologiami wojskowymi należy prowadzić w odpowiedzialny i rozliczalny sposób; z zadowoleniem przyjmuje ponowne zobowiązanie Rady do dalszego propagowania współpracy i koordynacji strategii politycznych państw członkowskich, by zapobiegać wywozowi technologii wojskowych i sprzętu wojskowego, które mogłyby zostać wykorzystane do represji wewnętrznych lub agresji międzynarodowej lub przyczynić się do niestabilności w regionie;

24. zauważa z zaniepokojeniem, że rosnące rozbieżności między polityką a praktyką w zakresie wywozu broni w państwach członkowskich spowalniają konwergencję przepisów UE w tej dziedzinie; odnotowuje potrzebę wprowadzenia nowych instrumentów w tym obszarze; zauważa, że przyszłe działania finansowane z Europejskiego Funduszu Obronnego będą przyczyniać się do rozwoju nowych technologii wojskowych i sprzętu wojskowego;

25. odnotowuje z zadowoleniem, że Rada dostrzega znaczenie spójnej polityki kontroli wywozu w odniesieniu do materiałów związanych z obronnością i produktów podwójnego zastosowania; uważa, że UE powinna ustanowić jasne kryteria i wytyczne dotyczące wywozu takich towarów;

26. z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie konkretnych środków mających na celu ułatwienie prawidłowej, spójnej i terminowej sprawozdawczości na temat wywozu broni dokonywanego przez państwa członkowskie; popiera w szczególności decyzję Rady o wprowadzeniu określonego terminu przekazywania danych krajowych, jasnych norm formatu sprawozdań oraz dalszych wytycznych dotyczących ich treści i procesu sprawozdawczego; zachęca państwa członkowskie do jak najszybszego przekazywania danych krajowych i nie później niż w maju po roku sprawozdawczym, aby umożliwić terminową debatę publiczną; z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte w celu stosowania podejścia online i zachęca do jego dalszego rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje również poparcie przez Radę jasnych wytycznych

⁽²⁸⁾ Konkluzja 11 Rady, konkluzje Rady w sprawie przeglądu wspólnego stanowiska 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. w sprawie kontroli wywozu broni, przyjęte przez Radę do Spraw Ogólnych, Rada Unii Europejskiej, 12195/19, COARM 154, Bruksela, 16 września 2019 r.

Czwartek, 17 września 2020 r.

dotyczących dzielenia się informacjami i ich wymiany między państwami członkowskimi na temat krajowej polityki wywozu broni; z zadowoleniem przyjmuje działania podjęte w celu stosowania podejścia cyfrowego dzięki internetowemu systemowi COARM i zachęca do jego dalszego rozwoju;

Coraz ściślejsza współpraca między państwami członkowskimi w zakresie produkcji broni

27. zauważa, że od czasu przyjęcia w 2008 r. prawnie wiążącego wspólnego stanowiska państwa członkowskie wzmocniły ramy prawne dotyczące wywozu broni; ponadto zauważa, że coraz większa liczba systemów uzbrojenia produkowanych w Europie składa się z elementów pochodzących z wielu państw członkowskich UE i wymaga dwu- lub wielostronnej współpracy z przyczyn technologicznych, przemysłowych i politycznych; podkreśla pozytywną rolę tego rodzaju współpracy w promowaniu budowania zaufania wśród państw członkowskich i państw trzecich;

28. podkreśla, że ambitny cel zwiększenia konkurencyjności europejskiego sektora obrony nie może osłabiać stosowania ośmiu kryteriów określonych we wspólnym stanowisku, ponieważ są one nadrzędne względem wszelkich społecznych, handlowych czy przemysłowych interesów państw członkowskich;

29. odnotowuje wzrost transferu wiedzy i technologii, który umożliwia państwom trzecim podejmowanie licencjonowanej produkcji europejskiej technologii wojskowej; uważa, że proces ten nie powinien ograniczać zdolności UE do kontrolowania produkcji broni, uzbrojenia i sprzętu wojskowego, lecz powinien sprzyjać konwergencji nadzoru publicznego i norm przejrzystości w produkcji związanej z obronnością oraz przyspieszyć tworzenie uznawanych i przestrzeganych na arenie międzynarodowej zasad produkcji i wywozu broni;

30. zauważa, że coraz większa liczba komponentów w systemach uzbrojenia jest pochodzenia cywilnego lub ma charakter podwójnego zastosowania; w związku z tym uważa za konieczne ustanowienie spójnego systemu kontroli transferu tych komponentów między wszystkimi państwami członkowskimi;

31. zauważa, że państwa członkowskie nie nakreśliły wspólnej polityki regulującej transfer komponentów broni do innego państwa członkowskiego, która to polityka zapewniłaby zgodność wywozu do państw trzecich z państwa członkowskiego montażu z polityką eksportową państwa członkowskiego dostarczającego komponenty; zauważa, że niektóre państwa członkowskie nadal uznają wewnątrzunijne transfery broni i produktów związanych z obronnością za operacje podobne do wywozu do państw trzecich; uważa, że stanowi to szczególne wyzwanie w kontekście rosnących rozbieżności między praktykami związanymi z wydawaniem zezwoleń w całej UE; zauważa, że w swojej obecnej formie dyrektywa 2009/43/WE w sprawie transferów wewnątrzspółnotowych nie jest dostosowana do osiągnięcia najwyższych wspólnych standardów kontroli wywozu broni do państw trzecich, a zarazem ułatwienia transferów na europejskim rynku uzbrojenia;

32. zauważa, że pierwszą próbą uregulowania transferów wewnątrz europejskich była umowa o harmonizacji Schmidt-Debré między Francją a Niemcami z zapisaną w niej zasadą *de minimis*; odnotowuje w związku z tym francusko-niemiecką umowę w sprawie kontroli wywozu produktów obronnych;

33. zauważa, że polityka poszczególnych państw członkowskich w dziedzinie wywozu broni może być przeszkodą dla projektów współpracy; zauważa, że takie rozbieżności mogą prowadzić do zawierania umów dwustronnych i szczegółowych w sprawie systemów uzbrojenia, które w niektórych przypadkach umożliwiają wywóz do państw trzecich na podstawie najmniej restrykcyjnych norm, a nie zgodnie ze wspólnym podejściem ogólnounijnym; przypomina, że celem wspólnego stanowiska Rady w sprawie wywozu broni było i jest zapobieganie takim rozbieżnościom oraz ustanowienie spójnej wspólnej polityki wywozu broni; zwraca uwagę na korelację między rozbieżnościami w polityce wywozowej a trudnościami w zakresie współpracy wewnątrzunijnej, utrzymującą się fragmentacją rynku wewnętrznego dla produktów związanych z obronnością i powielaniem procesów przemysłowych; w związku z tym apeluje do Komisji, Rady i państw członkowskich o zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania umożliwiającego ograniczenie fragmentacji rynku i konsolidację przemysłową, a jednocześnie dopilnowanie, by UE i jej państwa członkowskie dysponowały niezbędnymi zdolnościami wojskowymi; apeluje do Komisji o zapewnienie skutecznego wdrażania dyrektyw 2009/81/WE i 2009/43/WE, obejmującego działania dotyczące egzekwowania w obszarze zamówień publicznych;

34. zauważa, że współpraca dwustronna w zakresie projektów przemysłowych związanych z obronnością między państwami członkowskimi prowadzi do porozumień w sprawie kontroli wywozu, które mogą stanowić scenariusz odniesienia dla UE jako całości;

35. podkreśla, że umowy dwustronne i wielostronne powinny utorować drogę do lepszej konwergencji i harmonizacji polityki wywozowej na szczeblu UE, ponieważ brak spójności i przejrzystości decyzji w sprawie wywozu do państw trzecich może mieć negatywny wpływ na zdolność UE do wypracowania wspólnego stanowiska i wywierać wpływ na

Czwartek, 17 września 2020 r.

arenie międzynarodowej w odniesieniu do propagowania praw człowieka, prawa międzynarodowego oraz pokoju i stabilności na szczeblu regionalnym; odnotowuje obawy, że ta rozbieżność może doprowadzić do zakłóceń na rynku i utrudnić przemysłowe planowanie strategiczne, tworzenie korzyści skali i zapewnianie równych warunków działania;

Rosnące znaczenie szczebla UE w produkcji broni

36. zauważa, że rozwój odpowiedniego sprzętu wojskowego jest ważnym narzędziem wzmocnienia europejskiej obronnej bazy przemysłowej i technologicznej; zauważa, że takie inicjatywy UE jak działanie przygotowawcze Unii w zakresie badań nad obronnością (PADR), Europejski program rozwoju przemysłu obronnego (EDIDP) i Europejski Fundusz Obronny (EFO), jak również stała współpraca strukturalna (PESCO), skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności (CARD) i Europejski Instrument na rzecz Pokoju (EPF), takie przepisy jak dyrektywy dotyczące transferów wewnątrzspółnotowych i zamówień publicznych w dziedzinie obronności z 2009 r. oraz budowanie takich zdolności administracyjnych jak Dyrekcja Generalna Komisji ds. Przemysłu Obronnego i Przestrzeni Kosmicznej (DG DEFIS) przyczyniają się do zacieśnienia europejskiej współpracy w zakresie produkcji broni i do rozwoju zdolności na szczeblu europejskim; uważa, że wzmocnieniu europejskiej obronnej bazy technologicznej i przemysłowej powinna towarzyszyć ściślejsza współpraca i koordynacja działań w zakresie kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego w celu zwiększenia skuteczności WPZiB, a w szczególności WPBiO;

37. apeluje do państw członkowskich, aby przewyciężyły obecny brak wydajności wydatków na obronność spowodowany powielaniem, fragmentacją i brakiem interoperacyjności oraz dążyły to tego, by UE stała się podmiotem zapewniającym bezpieczeństwo, w tym dzięki lepszej kontroli wywozu broni;

38. zauważa, że kilka państw członkowskich wyraziło chęć wspólnego rozwijania podstawowych systemów uzbrojenia, takich jak czołgi, myśliwce i uzbrojone bezzałogowe statki powietrzne;

39. podkreśla, że tymczasowe porozumienie międzyinstytucjonalne w sprawie ustanowienia EFO upoważnia Komisję do oceny, czy przeniesienie własności lub udzielenie wyłącznej licencji technologii wojskowej współfinansowanej ze środków EFO narusza interesy bezpieczeństwa i obrony UE i jej państw członkowskich oraz cele funduszu określone w art. 3 proponowanego rozporządzenia; zauważa, że w tym nowym prawodawstwie między innymi przewidziano dla Komisji zadanie nadzoru cywilnego w odniesieniu do konkretnej kategorii wywozu technologii wojskowej do państw trzecich, co przyczyni się do dalszej poprawy przejrzystości i ograniczenia ryzyka nieprawidłowego wykorzystania środków UE, jednak bez uszczerbku dla kompetencji organów kontroli wywozu państw członkowskich w dziedzinie udzielania zezwoleń na wywóz;

40. zauważa, że w ramach podjętych zobowiązań międzynarodowych partnerzy europejscy przekazują informacje na temat krajowych systemów kontroli i dane dotyczące transferu broni; zauważa, że w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju państwa członkowskie i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) mają możliwość zaopatrywania państw trzecich w sprzęt wojskowy, co będzie wymagało monitorowania na szczeblu UE; podkreśla, że w kontekście Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju nowy instrument na szczeblu UE mógłby potencjalnie wydawać wspólną ocenę ryzyka przed podjęciem decyzji o przekazaniu broni i amunicji państwom trzecim w kontekście filaru budowania zdolności wojskowej Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, oceniać indywidualne środki w oparciu o osiem kryteriów wspólnego stanowiska oraz ustanowić zabezpieczenia i ewentualne sankcje w odniesieniu do użytkownika końcowego;

41. wzywa Komisję do odpowiedniego informowania Parlamentu o wykorzystaniu środków UE na wszystkie projekty dotyczące badań i rozwoju związane z budową bezzałogowych statków powietrznych; wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela do wprowadzenia zakazu opracowywania, produkcji i stosowania w pełni zautomatyzowanej broni, która umożliwi przeprowadzanie ataków bez ludzkiej interwencji;

42. wskazuje, że badania i rozwój dotyczące broni, uzbrojenia i sprzętu wojskowego mają duże znaczenie dla gwarantowania państwom członkowskim środków umożliwiających im obronę swoich terytoriów oraz dla przemysłu obronnego w celu osiągnięcia rozwoju technologicznego;

Wdrażanie wspólnego stanowiska w kontekście coraz większego znaczenia szczebla UE w dziedzinie produkcji broni

43. odnotowuje brak konwergencji krajowych polityk wywozu broni i procesów decyzyjnych w kontekście rosnącego znaczenia szczebla UE w dziedzinie produkcji broni oraz deklarowanych ambicji i planów jego dalszego zwiększenia; zauważa, że brak konwergencji krajowego wywozu broni może spowodować dodatkowe zakłócenia na rynku i związane z tym przeszkody w planowaniu strategicznym odnośnych przedsiębiorstw i sił zbrojnych oraz będzie wymagał stopniowego zbliżenia krajowych polityk i procesów decyzyjnych dotyczących wywozu broni; przypomina o znaczeniu

Czwartek, 17 września 2020 r.

zaangażowania państw członkowskich w ten proces; ubolewa nad obecnymi rozbieżnościami między krajowymi politykami i procesami decyzyjnymi państw członkowskich dotyczącymi wywozu broni; apeluje do Rady o dalsze działania na rzecz promowania konwergencji polityki wywozu broni i procesów decyzyjnych;

44. proponuje, by w danych przedkładanych COARM osobno wymieniać wywóz produktów finansowanych w ramach EDIDP lub Europejskiego Funduszu Obronnego (EFO), aby zapewnić ściśle monitorowanie produktów, które są finansowane z budżetu europejskiego, oraz ściśle stosowanie kryteriów wspólnego stanowiska w przypadku produktów finansowanych w ramach EDIDP i EFO;

45. z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie unijnej współpracy w dziedzinie obrony w ramach WPBiO; uważa, że rosnącemu znaczeniu szczebla UE w dziedzinie produkcji broni musi towarzyszyć większa przejrzystość; uważa, że w tej dziedzinie wciąż pozostaje wiele do zrobienia, w szczególności w odniesieniu do jakości i jednolitości danych przekazywanych przez państwa członkowskie; uważa, że definicja „europejskiej polityki w zakresie zdolności i uzbrojenia”, przewidziana w art. 42 ust. 3 TUE, musi być zgodna ze wspólnym stanowiskiem 2008/944/WPZiB; uważa, że większa konwergencja wspólnych zasad i norm przejrzystości wywozu broni i technologii sprzyja budowaniu zaufania wśród państw członkowskich i partnerskich państw trzecich; docenia wysiłki COARM, szczególnie wytyczne dotyczące stosowania wspólnego stanowiska przez państwa członkowskie w odniesieniu do współpracy, koordynacji i konwergencji; zauważa, że system wymiany informacji COARM oraz wytyczne dotyczące wdrażania wspólnego stanowiska stanowią dla organów kontrolnych użyteczne narzędzia do codziennego zastosowania; przypomina wysiłki podjęte przez państwa członkowskie w celu włączenia się w prace COARM służące propagowaniu wymiany najlepszych praktyk; zaleca, aby COARM:

- a) wprowadziła następujące dodatkowe kategorie do zmienionego formularza sprawozdawczego, zgodnie z normami uznawanymi na arenie międzynarodowej, w celu wdrożenia konkluzji Rady z września 2019 r.: konkretny rodzaj i ilość wywiezionej broni, nazwa amunicji, wielkość partii i konkretny użytkownik końcowy, cofnięte zezwolenia oraz wartość i okres obowiązywania umów dotyczących usług po dostawie, takich jak szkolenie i konserwacja; dostosowała unijną definicję „broni strzeleckiej” do szerszej definicji ONZ;
- b) opracowała uznawane na szczeblu UE i międzynarodowym definicje, takie jak licencjonowana wartość i faktyczny wywóz, aby ułatwić porównywalność danych między państwami członkowskimi;

46. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o przekształceniu sprawozdania rocznego w interaktywną, wiarygodną internetową bazę danych z możliwością wyszukiwania i oczekuje, że zacznie ona działać przed opublikowaniem danych dotyczących wywozu za 2019 r.; wzywa ESDZ do poinformowania Parlamentu o dokładnej dacie udostępnienia tej bazy danych w internecie; wzywa COARM do stosowania rozwiązania, które jest przyjazne dla użytkownika i łatwo dostępne dla obywateli europejskich i europejskiego społeczeństwa obywatelskiego oraz które umożliwia eksport danych w bezpiecznym i usystematyzowanym formacie;

47. wzywa COARM do kontynuowania starań zmierzających do wprowadzenia platformy, na której państwa członkowskie będą przekazywać i wymieniać informacje na temat swojej polityki wywozu do państw trzecich oraz na temat decyzji o odrzuceniu wniosków o niezbędne zezwolenia; ponadto zgodnie z art. 7 wspólnego stanowiska wzywa COARM do usprawnienia wymiany „odnośnych informacji, w tym na temat powiadomień o odmowie i polityk w zakresie wywozu broni” oraz innych „środków służących dalszemu zwiększeniu konwergencji”; w tym celu proponuje wymianę krajowych ocen i działania na rzecz wspólnej unijnej oceny sytuacji krajowej lub potencjalnych odbiorców wywozu w świetle zasad i kryteriów wspólnego stanowiska w ramach WPZiB oraz w porozumieniu z zewnętrznymi zainteresowanymi stronami, w tym Parlamentem; wzywa do regularnego aktualizowania wykazu państw trzecich spełniających kryteria ustanowione we wspólnym stanowisku;

48. uważa, że instytucje UE powinny zaproponować wzajemne oceny, by zachęcać organy krajowe do dzielenia się najlepszymi praktykami w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych, wspierać lepsze zrozumienie różnych podejść krajowych, identyfikować różnice w interpretacji ośmiu kryteriów oraz omawiać sposoby i środki poprawy harmonizacji, spójności i koordynacji między państwami członkowskimi;

49. jest głęboko przekonany, że bardziej spójne wdrażanie wspólnego stanowiska UE ma zasadnicze znaczenie dla wiarygodności Unii jako globalnego gracza kierującego się wartościami oraz że konwergencja na wyższym poziomie w zakresie pełnego stosowania ustanowionych kryteriów skuteczniej zapewni poszanowanie praw człowieka i prawa międzynarodowego przez wszystkie strony zaangażowane w handel bronią, przyczyni się do propagowania pokoju i stabilności oraz wesprze strategiczne interesy bezpieczeństwa UE i jej strategiczną autonomię; uważa, że wzmocni to wdrażanie WPZiB;

Czwartek, 17 września 2020 r.

50. uważa, że zezwolenia na produkcję w państwach trzecich nie powinny być wydawane, jeśli umożliwiłyby to obchodzenie ośmiu kryteriów wspólnego stanowiska lub innych dyrektyw UE w sprawie wywozu broni;

51. podkreśla, że skuteczne kontrole końcowego przeznaczenia skutkują bardziej odpowiedzialną polityką eksportową i w szczególności mogłyby zmniejszyć ryzyko przenikania broni; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje finansowany przez UE projekt iTrace, popiera jego kontynuację i zaleca stosowanie podobnego narzędzia do śledzenia legalnego wywozu broni z państw członkowskich UE do państw trzecich; wzywa Radę, państwa członkowskie i ESDZ do opracowania kompleksowego programu szkoleń i budowania zdolności dla urzędników krajowych i UE w zakresie kontroli wywozu broni, ze zwróceniem szczególnej uwagi na budowanie wzajemnego zrozumienia ośmiu kryteriów, wspólne oceny ryzyka, ustanowienie zabezpieczeń oraz weryfikację przed udzieleniem zezwolenia i po jego udzieleniu; zachęca rządy państw członkowskich do podjęcia działań zapewniających większą zgodność z krajowymi uregulowaniami dotyczącymi końcowego przeznaczenia, włącznie ze stosowaniem kontroli powysyłkowych; podkreśla potrzebę zapewnienia dostatecznego finansowania unijnego, aby zapewnić dostępność niezbędnych zasobów kadrowych na szczeblu krajowym i unijnym oraz w przedstawicielstwach i ambasadach w państwach przywozu w celu wdrożenia realnych ocen ryzyka, kontroli końcowego przeznaczenia oraz weryfikacji powysyłkowych; wzywa ESDZ i COARM do informowania za pośrednictwem iTrace w ramach sprawozdania rocznego o wszelkich stwierdzonych przypadkach przekierowywania towarów pochodzących z UE;

52. uważa, że rosnące znaczenie szczebla UE w produkcji broni, ostatnie konkluzje Rady w sprawie współdziałania w dziedzinie wywozu broni oraz ustanowienie Instrumentu na rzecz Pokoju należy uzupełnić mechanizmem monitorowania i kontroli na szczeblu UE w oparciu o pełne przestrzeganie ośmiu kryteriów; przypomina definicję „europejskiej polityki w zakresie zdolności i uzbrojenia”, przewidzianą w art. 42 ust. 3 TUE; uważa, że wspólne pozyskiwanie i wykorzystywanie zdolności wojskowych oraz ściślejsza współpraca w obszarze polityki zbrojeń i zamówień publicznych są możliwe jedynie, gdy stosowane są ściśle kontrole wywozu, zasady wymiany informacji i regularne kontrole parlamentarne, a także gdy można egzekwować solidne mechanizmy sankcji w przypadku braku przestrzegania wspólnych zasad w odniesieniu do projektów finansowanych ze środków UE; domaga się ponadto, by Parlament Europejski – obok parlamentów narodowych – mógł gwarantować kontrolę parlamentarną nad wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony UE oraz jej budżetem;

53. apeluje do COARM o przeanalizowanie kwestii przejrzystości wywozu broni wraz z kwestią przejrzystości wydawania zezwoleń na wywóz produktów podwójnego zastosowania oraz o rozważenie zastosowania wspólnych podejść do przejrzystości w ramach obu instrumentów; uważa, że coraz ściślejszą kontrolę handlu produktami podwójnego zastosowania ze strony Komisji w kontekście stosowania zmienionego rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania należy zrównoważyć zwiększeniem udziału i roli nadzorczej Parlamentu w celu zapewnienia rozliczalności;

54. podkreśla szkodliwy wpływ, jaki może wywierać niekontrolowany wywóz technologii cybernetyki przez przedsiębiorstwa z UE na bezpieczeństwo unijnej infrastruktury cyfrowej i prawa człowieka; wyraża zaniepokojenie coraz powszechniejszym stosowaniem niektórych technologii podwójnego zastosowania w dziedzinie cybernetyki wobec polityków, działaczy i dziennikarzy; zdecydowanie potępia szlaki w internecie, na jakie są coraz częściej narażeni obrońcy praw człowieka, w tym naruszenia bezpieczeństwa danych przez konfiskaty sprzętu, zdalny nadzór i wycieki danych; w związku z tym podkreśla znaczenie szybkiej, skutecznej i kompleksowej aktualizacji rozporządzenia UE w sprawie produktów podwójnego zastosowania; przypomina stanowisko Parlamentu w sprawie przekształcenia rozporządzenia w sprawie produktów podwójnego zastosowania z myślą o zapobieganiu wywozowi, sprzedaży, modernizacji i konserwacji sprzętu z zakresu cyberbezpieczeństwa, który może zostać wykorzystany do represji wewnętrznych, w tym do nadzoru internetowego; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje obecne wysiłki UE podejmowane w kontekście toczących się negocjacji międzyinstytucjonalnych na rzecz zaktualizowania unijnego rozporządzenia w sprawie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania;

55. uważa, że regularne konsultacje z Parlamentem Europejskim, parlamentami narodowymi, organami kontroli wywozu broni, stowarzyszeniami branżowymi i społeczeństwem obywatelskim sprzyjają zapewnieniu prawdziwej przejrzystości; apeluje do parlamentów narodowych, by wymieniały się najlepszymi praktykami w zakresie sprawozdawczości i nadzoru w celu wzmocnienia roli kontrolnej wszystkich parlamentów narodowych w podejmowaniu decyzji w sprawie kontroli wywozu broni; wzywa COARM do kontynuowania dialogu ze społeczeństwem obywatelskim i odpowiednimi sektorami przemysłu, a także konsultacji z Parlamentem oraz organami kontroli wywozu broni; zachęca społeczeństwo obywatelskie i środowisko akademickie do większego zaangażowania i zintensyfikowania dialogu z COARM oraz do sprawowania niezależnej kontroli nad wywozem technologii obronnych i sprzętu wojskowego; wzywa państwa członkowskie i ESDZ do wspierania takich działań, w tym za pośrednictwem większych środków finansowych;

56. w duchu konkluzji Rady z dnia 16 września 2019 r. podkreśla potrzebę zapewnienia prawdziwego nadzoru parlamentarnego i corocznej odpowiedzi na sprawozdanie roczne COARM w formie sprawozdania Parlamentu Europejskiego w celu zapewnienia minimalnej kontroli parlamentarnej;

Czwartek, 17 września 2020 r.

57. zachęca państwa członkowskie do wspierania państw trzecich w tworzeniu, doskonaleniu i stosowaniu systemów kontroli broni zgodnie ze wspólnym stanowiskiem;

o

o o

58. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodzącemu Komisji/ wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu NATO oraz sekretarzowi generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
